

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w dobie pandemii COVID-19

Jacek Walasek

Abstrakt

Pandemia COVID-19 sprawiła, że rzesze ludzi, firm czy też instytucji państwowych zostały zmuszone do przewartościowania otaczającego świata oraz wymusiła dostosowanie się do nowej rzeczywistości. Powyższa sytuacja nie ominęła również Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS, Kasa), która zgodnie ze swoją wizją ma za zadanie osiągnięcie statusu innowacyjnej instytucji zaufania społecznego¹.

Głównym celem opracowania jest przedstawienie zmian zachodzących w KRUS oraz dostosowanie ww. instytucji do potrzeb rolników w dobie pandemii COVID-19.

W artykule przedstawiono zagadnienia z zakresu zmian w funkcjonowaniu organizacji, ułatwienia dostępu do usług dla rolnika, jak również pojawienie się nowych świadczeń związanych z COVID-19 wraz z analizą statystyczną².

Słowa kluczowe: COVID-19, hospitalizacja, świadczenia, zasiłek chorobowy, zasiłek opiekuńczy.

1. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Rolniczego, Misja, Wizja i Polityki KRUS, <https://www.krus.gov.pl/krus/misja-wizja-i-polityka-krus/>, dostęp 25.03.2022.

2. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Rolniczego, KRUS w liczbach, <https://www.krus.gov.pl/krus/krus-w-liczbach/dane-statystyczne-dotyczace-covid-19/>, dostęp 25.03.2022.

Jacek Walasek, słuchacz studiów podyplomowych „Rolnicze Ubezpieczenia Społeczne – funkcjonowanie, administracja i aspekty prawne” na Akademii Kaliskiej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu, kierownik Placówki Terenowej KRUS w Wągrowcu, Oddział Regionalny w Poznaniu, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Wstęp

Pandemia COVID-19 została wywołana przez koronawirusa SARS-CoV-2. Rozpoczęła się 17 listopada 2019 roku w mieście Wuhan w środkowych Chinach³, 4 marca 2020 roku odnotowano natomiast pierwsze zakażenie wirusem SARS-CoV-2 w Polsce⁴. Od tego czasu nasze wspólne życie zaczęło się stopniowo zmieniać wraz z wprowadzonymi zaleceniami oraz restrykcjami ze strony Ministerstwa Zdrowia i Głównego Inspektoratu Sanitarnego.

W artykule przedstawiono zmiany zachodzące w KRUS w dobie pandemii COVID-19, a w szczególności dostosowanie instytucji do zaleceń Ministerstwa Zdrowia, Głównego Inspektoratu Sanitarnego oraz do obsługi nowych świadczeń związanych z COVID-19, których stworzenie wychodziło naprzeciw oczekiwaniom rolników. Pytaniem badawczym stawianym w niniejszej publikacji jest parafraza tytułu artykułu: Czy Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Rolniczego została prawidłowo oraz w wystarczającym stopniu dostosowania do zmian wynikających z pandemii COVID-19?

Terminologia

Podstawową terminologię z zakresu tematycznego artykułu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Terminologia

POJĘCIE	DEFINICJA
COVID-19, Koronawirus, SARS-CoV-2	„COVID-19 (ang. <i>Coronavirus Disease</i>) 2019, atypowe zapalenie płuc wywołane przez Koronawirus SARS-CoV-2 pochodzenia odzwierzęcego” ⁵ .
Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Rolniczego	Instytucja państwa zajmująca się ubezpieczeniami społecznymi rolników. Została powołana na podstawie Ustawy z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, (Dz. U. 2024 poz. 90) ⁶ .

3. South China Morning Post, *China's first confirmed COVID-19 case traced back to November 17*, <https://www.scmp.com/news/china/society/article/3074991/coronavirus-chinas-first-confirmed-covid-19-case-traced-back>, dostęp 25.04.2020.

4. Serwis Rzeczypospolitej Polskiej, *Pierwszy przypadek koronawirusa w Polsce*, <https://www.gov.pl/web/zdrowie/pierwszy-przypadek-koronawirusa-w-polsce>, dostęp 25.04.2022.

5. Encyklopedia PWN, *COVID-19 – definicja*, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/6859914>, dostęp 24.04.2022.

6. Ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19910070024>, dostęp 3.06.2024.

POJĘCIE	DEFINICJA
Główny Inspektorat Sanitarny	„Zgodnie z ustawą z 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. 2021 poz. 195, Dz. U. 2022 poz. 655, 1700) podlega ministrowi właściwemu do spraw zdrowia. Inspekcja kierowana jest przez Głównego Inspektora Sanitarnego będącego centralnym organem administracji rządowej. Swoje zadania Główny Inspektor Sanitarny wykonuje przy pomocy Głównego Inspektoratu Sanitarnego – centralnego urzędu administracji rządowej, którego organizację określa statut nadany w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zdrowia. Główny Inspektor Sanitarny ustala ogólne kierunki działania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz koordynuje i nadzoruje działalność tych organów. Zarządza również systemem wymiany informacji w ramach systemów wymiany informacji zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 17 października 2014 r. w sprawie systemów wymiany informacji w zakresie dotyczącym zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. 2014 poz. 1474)” ⁷ .
Świadczenia	„Obowiązek wykonania lub przekazania czegoś na czyjąś rzecz; też: to, co jest z tytułu takich zobowiązań wykonywane lub przekazywane” ⁸ .
Kwarantanna	„(...) przymusowe, dozwolone odpowiednimi przepisami prawnymi, odosobnienie (izolacja) osób, też zwierząt, roślin, niekiedy towarów, przybywających z terenów nawiedzanych przez choroby zakaźne i mogących stanowić zagrożenie dla otoczenia” ⁹ .
Nadzór epidemiologiczny	Obserwacja osoby zakażonej lub podejrzaney o zakażenie, bez ograniczenia jej swobody przemieszczania się, wykonywanie badań sanitarno-epidemiologicznych u tej osoby w celu wykrycia biologicznych czynników chorobotwórczych lub potwierdzenia rozpoznania choroby zakaźnej oraz zebranie, analiza i interpretacja informacji o okolicznościach i skutkach zakażenia (nadzór indywidualny), jak również stałe, systematyczne gromadzenie, analiza oraz interpretacja informacji o zachorowaniach lub innych procesach zachodzących w sferze zdrowia publicznego, wykorzystywane w celu zapobiegania i zwalczania zakażeń lub chorób zakaźnych (nadzór ogólny) ¹⁰ .
Hospitalizacja	„Umieszczenie chorego w szpitalu w celu leczenia lub wykonania badań diagnostycznych, także okres pobytu w szpitalu” ¹¹ .

Ciąg dalszy tabeli na następnej stronie.

- Główny Inspektorat Sanitarny, <https://www.gov.pl/web/gis/podstawowe-informacje>, dostęp 24.04.2022.
- Słownik języka polskiego PWN, Świadczenie – definicja, <https://sjp.pwn.pl/slovníki/świadczenie.html>, dostęp 24.04.2022.
- Encyklopedia PWN, Kwarantanna – definicja, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/kwarantanna;3929582.html>, dostęp 24.04.2022.
- Ustawa z 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20082341570>, dostęp 24.04.2022.
- Encyklopedia PWN, Hospitalizacja – definicja, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/hospitalizacja;3912828.html>, dostęp 24.04.2022.

Tabela 1. Terminologia (cd.)

POJĘCIE	DEFINICJA
Zasiłek opiekuńczy	Świadczenie pieniężne przysługujące ubezpieczonym rolnikom i domownikom – w przypadku zamknięcia z powodu COVID-19 żłobka/przedszkola/szkoły lub innej placówki, do której uczęszcza dziecko, albo niemożności sprawowania opieki przez nianię lub dziennego opiekuna z powodu COVID-19, którzy sprawowali osobistą opiekę nad: – dzieckiem w wieku do ukończenia 8 lat, – dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności do ukończenia 18 lat albo dzieckiem z orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego¹².
Zasiłek chorobowy	Świadczenie pieniężne przysługujące ubezpieczonemu (rolnikowi, jego małżonkowi, domownikowi), który wskutek choroby jest niezdolny do pracy nieprzerwanie co najmniej przez 30 dni, nie dłużej jednak niż przez 180 dni. Jeżeli po wyczerpaniu 180-dniowego okresu zasiłkowego ubezpieczony jest nadal niezdolny do pracy, a w wyniku dalszego leczenia i rehabilitacji rokuje odzyskanie zdolności do pracy, okres zasiłkowy przedłuża się na czas niezbędny do jej przywrócenia, nie dłużej niż o dalsze 360 dni ¹³ .
Pandemia	„Nazwa epidemii o szczególnie dużych rozmiarach, obejmującej kraje, a nawet kontynenty” ¹⁴ .
Izolacja w warunkach domowych	„Odosobnienie osoby chorej z przebiegiem choroby zakaźnej niewymagającej bezwzględnej hospitalizacji ze względów medycznych w jej miejscu zamieszkania lub pobytu, w celu zapobieżenia szerzenia się chorób szczególnie niebezpiecznych i wysoce zakaźnych” ¹⁵ .

Źródło: Opracowanie własne.

Dostosowanie instytucji

Wprowadzenie zmian w zakresie funkcjonowania Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, a tym samym możliwość dostosowania instytucji do nowych warunków powstałych podczas pandemii COVID-19 było możliwe dzięki nowelizacji obowiązujących przepisów i podejmowaniu sprawnych działań organizacyjnych.

12. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Rolniczego, *Zasiłek opiekuńczy KRUS*, <https://www.krus.gov.pl/arttykul/zasilek-opiekunczy-dla-ubezpieczonego-w-krus-z-tytulu-sprawowania-opieki-nad-dzieckiem-w-okresie-1-2/>, dostęp 24.04.2022.
13. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Rolniczego, *Zasiłek chorobowy KRUS*, <https://www.krus.gov.pl/zadania-krus/swiadczenia/swiadczenia-z-ubezpieczenia-wypadkowego-chorobowego-i-macierzynskie-go/zasilek-chorobowy/>, dostęp 24.04.2022.
14. Encyklopedia PWN, *Pandemia – definicja*, <https://encyklopedia.pwn.pl/encyklopedia/pandemia.html>, dostęp 24.04.2022.
15. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, Dz. U. 2020 poz. 284, 322, 374, 567, 875, 1493.

Ustawa z 31 marca 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw umożliwiła udzielenie pomocy finansowej z budżetu państwa dla środowiska rolniczego w postaci uzyskania prawa do zasiłku opiekuńczego.

Zasiłek opiekuńczy przysługiwał osobie podlegającej ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu i/lub osobie podlegającej ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, jeżeli dana osoba sprawowała osobistą opiekę nad dzieckiem w związku z zamknięciem żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola, szkoły lub innej placówki, do których uczęszczało dziecko albo niemożnością sprawowania opieki przez nianię lub dziennego opiekuna z powodu COVID-19.

Zasiłek opiekuńczy przysługiwał osobie uprawnionej z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem:

- w wieku do ukończenia 8 lat,
- legitymującym się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności do ukończenia 18 lat,
- legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.

„Za dziecko uważa się dzieci własne ubezpieczonego lub jego małżonka oraz dzieci przysposobione, a także dzieci przyjęte na wychowanie i utrzymanie (np. w ramach rodziny zastępczej niezawodowej). Prawo do zasiłku opiekuńczego z tytułu opieki nad dzieckiem przysługiwało na równi matce i ojcu dziecka (lub opiekunowi prawnemu)”. Zasiłek ten wypłacany był tylko jednemu z rodziców, temu który wystąpił z wnioskiem o jego wypłatę za dany okres. Niezależnie od liczby dzieci, które wymagały opieki przysługiwał tylko jeden zasiłek opiekuńczy¹⁶. Wysokość świadczenia wynosiła 1/30 kwoty emerytury podstawowej, która:

- od 1 marca 2020 roku wynosiła 972,40 zł, tj. 32,41 za każdy dzień opieki;
- od 1 marca 2021 roku wynosiła 1 013,63 zł, tj. 33,79 za każdy dzień opieki; natomiast
- od 1 marca 2022 roku wynosiła 1 084,58 zł, tj. 36,16 zł za każdy dzień opieki.

Na podstawie Ustawy z 2 marca 2020 roku (t.j. Dz. U. 2024 poz. 340) o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych wprowadzono, że orzeczenia wydane przez KRUS, których ważność wygasa w okresie

16. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Rolniczego, *Zasiłek opiekuńczy KRUS*, <https://www.krus.gov.pl/art-ykul/zasilek-opiekunczy-dla-ubezpieczonego-w-krus-z-tytułu-sprawowania-opieki-nad-dzieckiem-w-okresie-1-2/>, dostęp 24.04.2022.

stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, zostają automatycznie przedłużone. Orzeczenia zachowują ważność przez kolejne trzy miesiące od dnia upływu terminu ważności. Rolnikom, którzy posiadają orzeczenia z KRUS, a których termin ważności wygasa w okresie trwania stanu pandemii, przysługuje automatyczne przedłużenie okresu ważności tych orzeczeń. W szczególności dotyczy to: renty rodzinnej, renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, orzeczeń o całkowitej niezdolności do pracy, świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji oraz dodatku pielęgnacyjnego. Przedłużenie dotyczy sytuacji, w której termin ważności orzeczeń, na podstawie których przyznano prawo do tych świadczeń, upłynął w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii albo w okresie 30 dni następujących po ich odwołaniu. Przedłużenie następuje automatycznie i nie wymaga składania wniosków.

Kolejna Ustawa z 14 maja 2020 roku o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych związanych z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. 2020 poz. 875, 1086, 2255, 2320; Dz. U. 2021 poz. 159, 981, 1192; Dz. U. 2022 poz. 1301) poprzez art. 46 pkt. 45 wprowadziła zmianę art. 31zy Ustawy z 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz. U. 2020 poz. 340). Zmiana umożliwiła „(...) Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przyznanie rolnikom i domownikom objętym ubezpieczeniem społecznym rolników prawa do zasiłku z tytułu objęcia obowiązkową kwarantanną, nadzorem epidemiologicznym lub hospitalizacją w związku z COVID-19, zwanego dalej zasiłkiem z tytułu objęcia kwarantanną, za okres objęcia obowiązkową kwarantanną, nadzorem epidemiologicznym lub hospitalizacją w związku z COVID-19 przypadający nie wcześniej niż przed dniem 18 kwietnia 2020 roku”¹⁷. Wysokość zasiłku z tytułu objęcia kwarantanną, nadzorem epidemiologicznym lub hospitalizacją w związku z COVID-19 do 31 grudnia 2020 roku wynosiła 1 300 zł, od 1 stycznia 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku wynosiła 1 400 zł, od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku wynosiła 1 505 zł, natomiast od 1 stycznia 2023 roku – 1 745 zł. Wysokość świadczenia powiązana jest z wysokością minimalnego wynagrodzenia za pracę ogłaszanego Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w danym roku kalendarzowym i wynosi 50% tego wynagrodzenia.

17. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Rolniczego, *Zasiłek dla ubezpieczonego rolnika i domownika z tytułu objęcia obowiązkową kwarantanną, nadzorem epidemiologicznym lub hospitalizacją w związku z COVID-19*, <https://www.krus.gov.pl/zadania-krus/swiadczenia/zasilek-dla-rolnika-i-domownika-z-tytułu-objęcia-obowiązkowa-kwarantanna-nadzorem-epidemiologicznym-lub-hospitalizacja-w-związku-z-covid-19/>, dostęp 24.04.2020.

W związku z faktem, że większość zachorowań na COVID-19, wiązała się z koniecznością izolacji oraz leczenia osoby chorej w warunkach domowych i nie wymagała hospitalizacji, KRUS na podstawie rozporządzenia Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi¹⁸ wprowadził pojęcie zasiłku chorobowego z tytułu zachorowania na COVID-19 za jeden dzień, jednak nie dłużej niż 14 dni. Od 1 stycznia 2022 roku stawka za jeden dzień ww. świadczenia chorobowego wynosi 30,00 zł.

Oprócz wprowadzenia specjalistycznych świadczeń mających wyjść naprzeciw oczekiwaniom rolników, osoby objęte ubezpieczeniem emerytalno- rentowym w rozumieniu Ustawy z 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników zostały zwolnione z obowiązku opłacania należności z tytułu składek na to ubezpieczenie za drugi kwartał 2020 roku¹⁹. KRUS równocześnie dostosował się do standardów oraz zaleceń przedstawianych przez Główny Inspektorat Sanitarny w celu zminimalizowania możliwości transmisji oraz profilaktyki przeciwdziałania COVID-19.

Zgodnie z wytycznymi zostały zapewnione przez instytucję:

- przyłbice oraz maseczki ochronne dla pracowników;
- rękawice ochronne;
- płyn dezynfekcyjny do rąk dla rolników odwiedzających instytucję czy też dla pracowników;
- pleksy umożliwiające ochronę pracownikom punktu obsługi;
- plakaty informacyjne o tematyce związanej z profilaktyką COVID-19.

Dla rolników stworzono specjalne wrzutnie na dokumenty, dzięki którym kontakt rolnik – pracownik mógł zostać zminimalizowany. Dla osób, które obawiały się wizyty w KRUS, istniała możliwość załatwienia spraw przez Elektroniczną Skrzynkę Podawczą (ePUAP).

Dodatkowo dla pracowników w okresie zachorowań na COVID-19 istniała możliwość pracy zdalnej na ściśle określonych warunkach.

18. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 20 grudnia 2021 roku, Dz. U. 2021 poz. 2396.

19. Ustawa z 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, Dz. U. 2020 poz. 340.

Dane statystyczne wypłaconych świadczeń

Statystyka przedstawia wypłatę zasiłków stworzonych w odpowiedzi na sytuację spowodowaną w obliczu COVID-19. Każde ze świadczeń przedstawiono w odrębnej tabeli. Tabelę podzielono ze względu na zasiłek z tytułu objęcia obowiązkową kwarantanną, nadzorem epidemiologicznym lub hospitalizacją w związku z COVID-19, zasiłek opiekuńczy wypłacony w związku z COVID-19 oraz zasiłek chorobowy wypłacony w związku z COVID-19. Dane obejmują okres od II kwartału 2020 roku aż do końca 2021 roku. Uwzględniono liczbę świadczeń, liczbę osób uprawnionych oraz kwotę wypłat w złotych, a w przypadku zasiłku chorobowego i zasiłku opiekuńczego – również liczbę dni, za które wypłacono zasiłek.

Tabela 2. Zasiłki z tytułu objęcia obowiązkową kwarantanną, nadzorem epidemiologicznym lub hospitalizacją w związku z COVID-19

Okres	Zasiłki z tytułu objęcia obowiązkową kwarantanną, nadzorem epidemiologicznym lub hospitalizacją w związku z COVID-19		
	liczba świadczeń	liczba osób	kwota wypłat w zł
II kwartał 2020 roku	925	923	1 202 500,00
III kwartał 2020 roku	3 825	3 807	4 972 500,00
IV kwartał 2020 roku	21 228	20 675	27 596 400,00
2020 roku (II–IV kwartał)	25 978	25 405	33 771 400,00
I kwartał 2021 roku	19 590	19 088	26 209 103,29
II kwartał 2021 roku	27 068	26 627	37 650 672,09
III kwartał 2021 roku	3 599	3 558	5 033 900,49
IV kwartał 2021 roku	8 199	8 161	11 477 099,35
2021 roku	58 456	57 434	80 370 775,22
I kwartał 2022 roku	29 662	29 262	43 529 069,67
II kwartał 2022 roku	6 663	6 621	9 930 089,26
III kwartał 2022 roku	300	329	451 605,57
IV kwartał 2022 roku	-9	16	-11 929,95
2022 roku	36 616	36 228	53 898 834,55
I kwartał 2023 roku	13	11	21 005,00
II kwartał 2023 roku	13	13	22 205,00
III kwartał 2023 roku	2	1	2 905,00

Źródło: Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Rolniczego, KRUS w liczbach, <https://www.krus.gov.pl/krus/krus-w-liczbach/dane-statystyczne-dotyczace-covid-19/>, dostęp 25.03.2022.

Tabela 3. Zasiłki opiekuńcze wypłacone w związku z COVID-19

Okres	Zasiłki opiekuńcze wypłacone w związku z COVID-19			
	liczba dni	liczba świadczeń	liczba osób	kwota wypłat w zł
II kwartał 2020 roku	1 618 541	54 418	35 690	52 456 920,77
III kwartał 2020 roku	3 096 931	69 520	44 218	100 371 843,75
IV kwartał 2020 roku	807 265	21 520	16 621	26 162 252,25
2020 rok (II–IV kwartał)	5 522 737	145 458	96 529	178 991 016,77
I kwartał 2021 roku	800 033	23 500	18 133	25 943 842,69
II kwartał 2021 roku	1 180 765	54 448	41 598	39 755 246,64
III kwartał 2021 roku	73 794	2 622	2 708	2 486 777,39
IV kwartał 2021 roku	5 183	173	220	175 159,76
2021 rok	2 059 775	80 743	62 659	68 361 026,48
I kwartał 2022 roku	178 939	9 416	8 692	6 052 617,59
II kwartał 2022 roku	12 309	639	665	419 603,28
III kwartał 2022 roku	-78	14	23	-520,83
IV kwartał 2022 roku	-640	-21	-10	-21 379,25
2022 rok	190 530	10 048	9 370	6 450 320,79
I kwartał 2023 roku	213	1	1	7 075,83
II kwartał 2023 roku	0	0	0	0,00
III kwartał 2023 roku	0	0	0	0,00

Źródło: Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Rolniczego, KRUS w liczbach, <https://www.krus.gov.pl/krus/krus-w-liczbach/dane-statystyczne-dotyczace-covid-19/>, dostęp 25.03.2022.

Tabela 4. Zasiłki chorobowe wypłacone w związku z COVID-19 (U07)

Okres	Zasiłki chorobowe wypłacone w związku z COVID-19 (U07)			
	liczba dni	liczba świadczeń	liczba osób	kwota wypłat w zł
II kwartał 2020 roku	870	72	82	13 569,00
III kwartał 2020 roku	1 120	157	144	17 612,00
IV kwartał 2020 roku	28 485	2 795	2 842	426 970,00
2020 rok (II–IV kwartał)	30 475	3 024	3 068	458 151,00
I kwartał 2021 roku	44 144	4 444	4 387	652 132,00
II kwartał 2021 roku	98 634	10 072	9 995	1 454 306,00
III kwartał 2021 roku	12 847	1 309	1335	187 825,00
IV kwartał 2021 roku	40 247	4 175	4 159	595 905,00
2021 rok	195 872	20 000	19 876	2 890 168,00

Ciąg dalszy tabeli na następnej stronie.

Tabela 4. Zasiłki chorobowe wypłacone w związku z COVID-19 (U07) (cd.)

Okres	Zasiłki chorobowe wypłacone w związku z COVID-19 (U07)			
	liczba dni	liczba świadczeń	liczba osób	kwota wypłat w zł
I kwartał 2022 roku	163 029	16 789	16 451	4 767 530,00
II kwartał 2022 roku	38 731	4 374	3 377	1 151 385,00
III kwartał 2022 roku	11 698	1 153	1 148	348 627,00
IV kwartał 2022 roku	5 658	541	542	169 550,00
2022 rok	219 116	22 857	22 518	6 437 092,00
I kwartał 2023 roku	3 449	332	317	103 290,00
II kwartał 2023 roku	2 830	270	261	84 780,00
III kwartał 2023 roku	11	1	2	325,00

Źródło: Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Rolniczego, KRUS w liczbach, <https://www.krus.gov.pl/krus/krus-w-liczbach/dane-statystyczne-dotyczace-covid-19/>, dostęp 25.03.2022.

Analizując szczegółowo dane zawarte w tabelach, uwydatnia się sensowność, przydatność oraz potrzeba wprowadzonych zmian. Ponadto rozważając dane zawarte w kolumnie „liczba osób” odnośnie zasiłków z tytułu objęcia obowiązkową kwarantanną, nadzorem epidemiologicznym lub hospitalizacją w związku z COVID-19 oraz zasiłków chorobowych wypłacanych w związku z COVID-19, można zauważyć znaczny wzrost liczby beneficjentów powyższych świadczeń pomiędzy rokiem 2020, 2021 a rokiem 2022.

Podsumowanie

Głównym celem niniejszego opracowania było przedstawienie zmian zachodzących w KRUS w dobie pandemii COVID-19, a w szczególności dostosowanie instytucji do zaleceń Ministerstwa Zdrowia, Głównego Inspektoratu Sanitarnego oraz wyjście naprzeciw oczekiwaniom rolników w postaci stworzenia nowych świadczeń związanych z COVID-19. Stawianym pytaniem badawczym stała się kwestia prawidłowego oraz wystarczającego dostosowania KRUS do zmian wynikających z pandemii COVID-19. W powyższym artykule przedstawiono główne zmiany dotyczące dostosowania instytucji do wymogów stawianych przez Główny Inspektorat Sanitarny, dzięki którym Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego nie tylko spełniała standardy, lecz także skutecznie działała w profilaktyce przeciwko COVID-19. Instytucja stanęła na wysokości zadania w kwestii profesjonalnej obsługi klienta. Wprowadzono szereg rozwiązań, z których mogli korzystać rolnicy: wrzutnie na dokumenty, kontakt przez ePUAP czy też osobiste stawiennictwo w siedzibie KRUS przy zachowaniu wszelkich

środków ostrożności oraz wytycznych przekazywanych przez GIS oraz kierownictwo KRUS. Ponadto wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rolników, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przyznawała i wypłacała nowe świadczenia, tj. zasiłek z tytułu objęcia obowiązkową kwarantanną, nadzorem epidemiologicznym lub hospitalizacją w związku z COVID-19, zasiłek opiekuńczy w związku z COVID-19 oraz zasiłek chorobowy wypłacony w związku z COVID-19.

Po przeanalizowaniu danych statystycznych wypłaconych świadczeń uwydatnia się, że wzrosła liczba beneficjentów pomiędzy danymi kwartałami czy też rokiem 2020 a 2021. Daje to oczywisty przekaz celowości, sensowności oraz potrzeby umożliwienia rolnikom korzystania z powyższych zasiłków.

Podsumowując przedstawione dane oraz odpowiadając na postawione pytanie badawcze, jednoznacznie można stwierdzić, że Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego efektywnie oraz w sposób wyczerpujący przygotowała się do zmian wynikających z pandemii COVID-19. Dostosowanie do zmian nastąpiło zarówno wewnątrz organizacji (poprzez wprowadzenie różnego rodzaju usprawnień w funkcjonowaniu instytucji dla pracowników oraz rolników), jak i na zewnątrz – przyczyniając się do zmian przepisów stwarzających niezbędne zasiłki, z których mogli korzystać rolnicy w trakcie trwania pandemii COVID-19.

Bibliografia

- Encyklopedia PWN, *COVID-19 – definicja*, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/;6859914>, dostęp 24.04.2022.
- Encyklopedia PWN, *Hospitalizacja – definicja*, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/hospitalizacja;3912828.html>, dostęp 24.04.2022.
- Encyklopedia PWN, *Kwarantanna – definicja*, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/kwarantanna;3929582.html>, dostęp 24.04.2022.
- Encyklopedia PWN, *Pandemia – definicja*, <https://encyklopedia.pwn.pl/encyklopedia/pandemia.html>, dostęp 24.04.2022.
- Główny Inspektorat Sanitarny, <https://www.gov.pl/web/gis/podstawowe-informacje>, dostęp 24.04.2022.
- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Rolniczego, *KRUS w liczbach*, <https://www.krus.gov.pl/krus/krus-w-liczbach/dane-statystyczne-dotyczace-covid-19/>, dostęp 25.03.2022.
- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Rolniczego, *Misja, Wizja i Polityki KRUS*, <https://www.krus.gov.pl/krus/misja-wizja-i-polityka-krus/>, dostęp 25.03.2022.
- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Rolniczego, *Zasiłek chorobowy KRUS*, <https://www.krus.gov.pl/zadania-krus/swiadczenia/swiadczenia-z-ubezpieczenia-wypadkowego-chorobowego-i-macierzynskiego/zasilek-chorobowy/>, dostęp 24.04.2022.

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w dobie pandemii COVID-19

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Rolniczego, *Zasilek dla ubezpieczonego rolnika i domownika z tytułu objęcia obowiązkową kwarantanną, nadzorem epidemiologicznym lub hospitalizacją w związku z COVID-19*, <https://www.krus.gov.pl/zadania-krus/swiadczenia/zasilek-dla-rolnika-i-domownika-z-tytułu-objęcia-obowiązkowa-kwarantanna-nadzorem-epidemiologicznym-lub-hospitalizacja-w-związku-z-covid-19/>, dostęp 24.04.2020.

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Rolniczego, *Zasilek opiekuńczy KRUS*, <https://www.krus.gov.pl/art-y-kul/zasilek-opiekunczy-dla-ubezpieczonego-w-krus-z-tytułu-sprawowania-opieki-nad-dzieckiem-w-okresie-1-2/>, dostęp 24.04.2022.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 20 grudnia 2021 r., Dz. U. 2021 poz. 2396.

Serwis Rzeczypospolitej Polskiej, *Pierwszy przypadek koronawirusa w Polsce*, <https://www.gov.pl/web/zdrowie/pierwszy-przypadek-koronawirusa-w-polsce>, dostęp 25.04.2022.

Słownik języka polskiego PWN, *Świadczenie – definicja*, <https://sjp.pwn.pl/slowniki/swiadczenie.html>, dostęp 24.04.2022.

South China Morning Post, *China's first confirmed COVID-19 case traced back to November 17*, <https://www.scmp.com/news/china/society/article/3074991/coronavirus-chinas-first-confirmed-covid-19-case-traced-back>, dostęp 25.04.2020.

Ustawa z 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19910070024>, dostęp 3.06.2024.

Ustawa z 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20082341570>, dostęp 24.04.2022.

Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, Dz. U. 2020 poz. 284, 322, 374, 567, 875, 1493.

Ustawa z 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, Dz. U. 2020 poz. 340.

Ustawa z 14 maja 2020 roku o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych związanych z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, Dz. U. 2020 poz. 875, 1086, 2255, 2320; Dz. U. 2021 poz. 159, 981, 1192; Dz. U. 2022 poz. 1301.

otrzymano: 20.05.2024
zaakceptowano: 3.06.2024

